

Fra Ølsted Mølle til Ølsted Bro

Fortalt af Ruth Juul

Hovedvej 10 er asfalteret, og der er kraftige vejtræer langs begge sider af skolevejen, som er seks kilometer og tilbagelægges på cykel. Jeg er 12 år, går i anden mellem på Hedensted Realskole, men i dag vil jeg fortælle om en tur fra Ølsted Mølle til Ølsted Bro. I dag er den 22. november, Sankt Cæcilie Dag. Året er 1948

Straks til højre, Ølsted Mølle. Mølleren hedder Frederik og bliver kaldt Frederik Møller. Lige over for møllen ligger Seleskis ejendom.

Møllebakken er høj, og der kan komme fart på ned til smeden. Han bor ved en korsvej, for hovedvejen skærer bivejen, der forbinder Ølsted og Bottrup. Både Ølstedvejen og vejen til Bottrup er grusveje. Over for smeden bor mekanikeren. Han og smeden har hver et hjørne, afgrænset af hovedvejen og af vejen til Bottrup. Smeden hedder Jensen, og mekanikeren hedder Brønnum.

Vejtræerne ved korsvejen er forsynet med brede, hvidkalkede "bånd" til hjælp for de vejfarende. Samme ærinde har nogle højstammede, rød-hvide skilte visende vej til Bottrup og Ølsted.

Ud for smedens hus er en gul benzintank, men den er ude af brug på grund af Krigen.

Det går stadig lidt nedad, og på venstre hånd fylder nu Peter vognmands store trægarager, helt tæt på forsamlingshuset, som vognmandens kone bestyrer.

På hovedvejens højre side, direkte over for forsamlingshuset, har købmand Skov sin butik med gavl ud mod vejen. Han har også en benzintank. Den er grøn, og den er ude af drift ligesom smedens. Lige efter købmandens hus, stadig på højre hånd, ligger en bungalow i en lys, lidt gullig farve. Sammen med sin gamle mor bor her fru Pedersen, smedeenken. Hun solgte forretningen til en svend for godt en halv snes år siden. (Det kan jeg ikke huske, så det er noget, jeg har fået fortalt). Det næste hus, en etage højere end bungalowen, blev bygget af smed

Pedersens forgænger. Han hed Sørensen. Huset er bygget af røde sten og ser ret fornemt ud, men hvem der bor der nu, ved jeg ikke.

Et lille stykke fra rødstenshuset går vejen fra til højre. Lige overfor går en vej til venstre; her er faktisk en korsvej. Der ved krydset (på venstre hånd) ligger et ganske fint lille rødstenshus med tegltag, en port i gavlen ud mod vejen og synlige bjælker i rummet; der er kun et. Vi er altså ved sprøjtehuset. Der står noget derinde, der kunne være en sprøjte, men jeg har aldrig hørt, at den skulle have været i brug. Der står ikke anført, hvem der har benyttet husets bjælker til notering af gloser. De blev skåret ind i træet, så det har været forfatterne magtpåliggende at bevare dem for eftertiden!

”Smedehusene” har haver, men markerne til alle sider er mørke. Mere spændende er det næste, det sidste stykke vej, for der ligger bygningerne lidt tættere sammen. Først til højre et rødstenshus. Der bor tækkemanden. Nu bliver det stejlt. Man må bremse. Ølsted Kro ligger lav og hvidkalket og med mange vinduer. Området foran kroen er brolagt, ikke med fliser, men med ”rigtige” sten. Kroen har både stald og have. Alt sammen til højre, men på venstre side af vejen er der avlsbygninger, for der hører en landbrugsejendom til kroen. Lidt videre, og stadig med foden på bremsen passeres et par huse i røde sten, og tæt ved dem ligger Dueholm Bageri. Det har et udstillingsvindue, og så er der også en meget høj skorsten. Man behøver ikke selv cykle efter brød, for der kommer en brødkusk rundt en gang om ugen.

Lige efter bageriet går en lidt stejl grusvej til Bottrup og til kirken. Stadig på venstre hånd falder terrænet, og der skal igen bremses. Nu er vi ved Ølsted Mejeri. Her er trafikken tæt om morgenen, for da kommer alle mælkekuskene. Men nu er her roligt, og ganske tæt neden for mejeriet løber åen under Ølsted Bro.

Tiden går.....

Det var Sankt Cæcilie dag 1948, jeg fortalte om cykelturen fra Ølsted Mølle til Ølsted Bro. Andre modeller i cykler er kommet til. Min sidste cykel gav jeg væk, men jeg låner en - og kører så vidt muligt den samme tur som i 1948.

Og nu er det 70 år efter.

Landevejen hedder ikke mere Hovedvej 10. Vejtræerne er fjernet. Markerne ligger ikke som før mørke og golde hen. I stedet fremviser de nu en varieret grøn frodighed. Møllen er væk. Den kunne ikke mere; faldt sammen for til sidst at blive væltet med magt. Frederik møller og hans søn Evald, der efterfulgte ham, er ikke mere, og huset ejes og bebos nu af Frederik møllers barnebarn. Stedet rummer ikke mere et erhverv. Men den var stedets vartegn og kunne ses viden om. Stuehuset ligger der endnu på bakketoppen, og derfra kan man se ned til Seleskis hus og gårdspladsen med træpumpen. Det vil sige, Det *kunne* man. Tre gange siden Krigen (2. Verdenskrig) er hovedvejen blevet udvidet, hvorfor Seleskis ejendom til sidst måtte fjernes. Kun som ar i landskabet kan man se Seleskis ejendom. Men børn og børnebørn derfra er gået ind som en del af det danske samfund, og kun navnet Seleski fortæller, at familien har nogle rødder et andet sted.

Fra møllebakken, helt ned til købmandens plads er der agerjord, altså på højre side af hovedvejen, men på venstre side vokser parcelhusenes antal og danner en bydel. På ældre matrikelkort hedder området "Ølsted Mark".

Mekanikerens hus og værksted er der stadig, dog er værkstedet blevet betydeligt større. Tidligere var det indrettet til cykler, mens det nu er biler, det drejer sig om.

Vejen til Bottrup er ikke mere en grusvej. Ligesom Ølstedvejen er den asfalteret. Der er kommet vejskilte med "autoriserede" gadenavne, ligesom der også er kommet husnumre. Smedens hjørne over for mekanikeren er ændret. Skønt det var smeden, der i sin tid solgte sin cykelafdeling til mekanikeren, blev det smeden, der blev den overflødige part. Pladsen, hjørnet, er taget ind til privat beboelse, og i stedet for

korsvejen er der lavet en rundkørsel. Der er tænkt på biler – og cykler, mens heste og hestevogne kun i meget sjældne tilfælde ses på hovedvejen.

Og videre - på ny cykelsti.

Vognmandens garager er borte. Forsamlingshuset ligger der endnu, omdøbt til Sognegård. Købmandens butik er også borte, og heller ikke bungalowen findes mere. Den var en overgang købmandsbutik, men blev senere hærget af brand, hvilket der er spor af endnu. Smed Sørensens hus Toftlund har totalt ændret udseende. Nu er det hvidt. Sprøjtehuset er væk, og den mindste "arm" i korsvejen fjernet. Tækkemandens hus er erstattet af et andet i moderne stil. Det hus ligger ved hovedvejen, den gamle vej, og lige her er trafikken ført over på en ny vej, hvor der tidligere var en udmærket kælkebakke! Det gamle centrum er helt eller delvis snøret af og indrettet til andre formål. Det gælder også mejeriet.

Men åen passer sit løb under Ølsted Bro.

Husene og de erhverv, de gav husly til, var i centrum på turen i 1948, men 70 år har gjort meget ved den korte strækning mellem mølle og bro.

Ruth Juul 2018